

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز مرکز آموزشی و درمانی سردار سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی

مرکز آموزشی و درمانی

سردار سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی

افزایش مایع درون رحمی

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: ۱۴۰۴

شماره واحد آموزش به بیمار: ۰۲۶۳۵۷۷۱۱۲۵

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

شرح بیماری:

پلی هیدروآمنیوس افزایش بیش از حد مایع آمنیوتیک یا مایع درون رحمی در مادر باردار می باشد. این شرایط تنها در یک درصد بارداری ها رخ می دهد. می تواند خفیف یا شدید باشد. در صورتی که خفیف باشد امکان دارد خود به خود رفع شود اما در صورتی که شدید باشد، درمان باید با استفاده از برخی تداخلات پزشکی صورت گیرد.

علائم شایع:

پلی هیدروآمینوس خفیف یا علائمی ندارد یا علائم آن بسیار کم هستند.
از جمله علائم پلی هیدروآمینوس شدید شامل موارد زیر می باشد:
تنگی نفس به جز در شرایطی که ایستاده هستید.
کاهش حجم ادرار

تورم در اندام تحتانی، دیوار فرج و شکم

در صورتی که رحم شما بیش از اندازه بزرگ باشد و پزشک در شنیدن صدای نوزاد یا حس کردن حرکات نوزاد دچار مشکل شود.

علل شایع:

هر چند برخی از علل ایجاد این عارضه شناسایی نشده اند اما برخی از علل شناخته شده شامل موارد زیر هستند:

در صورتی که مادر باردار دچار دیابت باشد

کمبود سلول های خونی یا کم خونی در جنین

ناسازگاری بین گروه خونی مادر و جنین

وجود یک نقص مادرزادی در جنین که بر سیستم عصبی مرکزی و دستگاه گوارشی کودک اثر می گذارد.

سندرم انتقال خون قل به قل: وضعیتی برای جفت است که تنها با وجود دو قلوهای مشابهی که جفت مشترکی دارند، ایجاد می شود. رگ های خونی به جفت متصل شده و خون را از یک جنین به دیگری می رسانند. در این شرایط به یکی از قل ها خون بیشتری می رسد و در نتیجه بزرگتر می شود و قل دیگر کوچک باقی می ماند.

عوارض احتمالی:

زایمان زودرس

پارگی زودرس کیسه آب

جدا شدن جفت

سقوط بند ناف: هنگامی که بند ناف زودتر از جنین از واژن مادر خارج می شود.

افزایش احتمال سزارین

خونریزی شدید بعد از زایمان

به دنیا آوردن کودک مرده

رشد بیش از حد جنین

تشخیص:

- تشخیص با اخذ معاینه و شرح حال دقیق توسط پزشک صورت می‌گیرد و سپس از روش های تشخیصی زیر استفاده می شود:
- سونوگرافی برای تشخیص افزایش مایع آمنیوتیک یا مایع داخل رحمی و همچنین برای تشخیص ناهنجاری های نوزاد (در صورت وجود).
- بررسی میزان مایع آمنیوتیک یا مایع درون رحمی توسط پزشک.
- آمניوسنتز: بیرون کشیدن مقداری از مایع آمنیوتیک یا مایع داخل رحمی برای آزمایش ها و بررسی های تکمیلی
- تست تحمل گلوکوز برای سنجش این که آیا مادر باردار دارای دیابت می باشد یا نه: صبح روز انجام تست یک نمونه قند خون ناشتا از بیمار گرفته شود، سپس به بیمار 75 گرم گلوکز در 250 تا 350 میلی لیتر آب که ترجیحاً خوش طعم باشد (مثلاً با آب لیمو داده شود) داده می شود. سپس نیم ساعت، یک ساعت، یک و نیم ساعت و دو ساعت پس از مصرف گلوکز نمونه های خون گرفته و از لحاظ قند خونی بررسی می شود.

آزمایش کاریوتیپ برای بررسی ناهنجاری های کروموزومی جنین: این آزمایش از طریق بررسی مایع داخل رحمی یا مایع آمنیوتیک صورت می گیرد.

- آزمایش بدون استرس: در این آزمایش ضریان قلب کودک توسط پزشک مورد بررسی قرار می گیرد.
- ترکیبی از سونوگرافی و تست بدون استرس برای بررسی

درمان:

- دقیق تر وضعیت و حرکات جنین و همچنین بررسی میزان مایع آمنیوتیک.
- سونوگرافی داپلر: نوع خاصی از سونوگرافی است که اطلاعات دقیق تری در مورد گردش خون جنین در اختیار پزشک می گذارد.
- در برخی موارد، به خصوص در موارد خفیف مشکل خودبه خود حل می شود چنانچه تنگی نفس یا درد شکم وجود دارد یا حرکت کردن مشکل می باشد بستری کردن بیمار ضروری است.
- پس از بستری شدن پزشک با استفاده از آمניوسنتز بخشی از مایع آمنیوتیک یا مایع درون رحمی را از رحم خارج می کند. بسته به شرایط بارداری، ممکن است شما چندین بار مجبور به انجام این کار شوید. احتمال بسیار کم بروز عوارضی مانند زایمان زودرس، جدا شدن جفت و پارگی زودرس کیسه آب در اثر این کار وجود دارد.
- بسته به شرایط شما و تجویز پزشک هر هفته یا هر سه هفته یک بار وضعیت شما و جنین باید بررسی شود.

فعالیت:

به توصیه های پزشک خود عمل کرده، استراحت کنید. از انجام فعالیت های سنگین که منجر به تنگی نفس شما می شود خودداری کنید.

رژیم غذایی:

با یک متخصص تغذیه مشورت کنید.

مصرف کربوهیدرات ها مانند سیب زمینی، نان، حبوبات، ماکارونی، شیر، ذرت، برخی بیسکویت ها را کم کنید.

دارو درمانی:

- مصرف پروتئین ها مانند تخم مرغ، انواع آجیل، ماست، ماهی و... را افزایش دهید.
- سبزیجات و میوه های تازه را در رژیم غذایی خود قرار دهید.
- از مصرف غذاهای نفاخ و دیر هضم اجتناب کنید.
- ممکن است پزشک داروی خوراکی ایندومتاسین برای کاهش ادرار جنین و در نتیجه کاهش حجم مایع آمنیوتیک تجویز کند. در صورتی که بیش از 31 هفته از بارداری گذشته باشد این دارو تجویز نمی شود. از عوارض این دارو حالت تهوع، استفراغ، برگشت اسید معده و التهاب معده می باشد.

در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- در صورت بروز تنگی نفس
- در صورت بروز زایمان زودرس
- در صورت احساس درد در شکم
- در صورت بروز دیگر علائم نگران کننده